

Kapittel 7: Nettverksteknologier

- I dette kapitlet ser vi nærmere på:
  - Kablede nettverk: Ethernet
    - Funksjon: buss, pakkesvitsjing, adresser
    - Svitsjet Ethernet, kollisjonsdomene, kringkastingsdomene
    - Ethernet rammeformat, MAC-adresser, Ethernet-standarder
  - Trådløse nettverk: Trådløse lokalnettverk (IEEE 802.11)
    - Standarder, hastigheter
    - Operasjon i trådløst lokalnettverk (BSS, ESS)
    - Regulering av mediet: DCF (CSMA/CA), PCF
    - Sikkerhet

Våre behov for datakommunikasjon

Fire ulike klasser med behov:

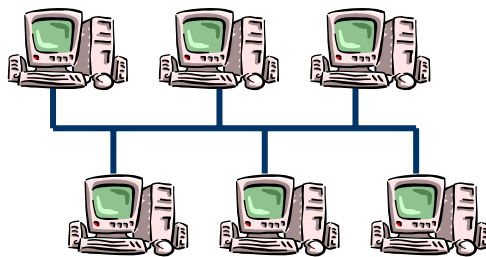
- Personal Area Network (PAN)
- Local Area Network (LAN)
- Metropolitan Area Network (MAN)
- Wide Area Network (WAN)

Ethernet

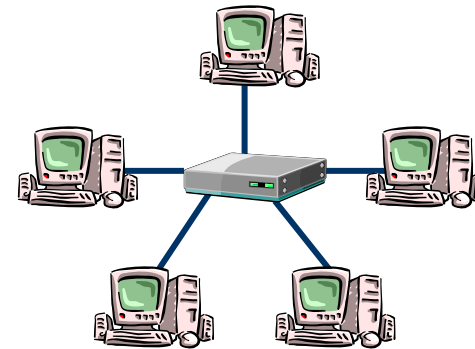
- Ethernet er den mest utbredte teknologien for etablering av lokalnettverk (LAN)
- Tradisjonelt basert på en buss hvor alle tilknyttede noder deler på mediet
- Data overføres som pakker (rammer)
- Hver ramme inneholder typisk én IP-pakke

Ethernet med buss

- Alle noder deler på mediet og hører alt de andre "sier"
- Kun én node kan sende om gangen
- Koaksialkabel eller hub + trådparkabler

a) Koaksialkabel

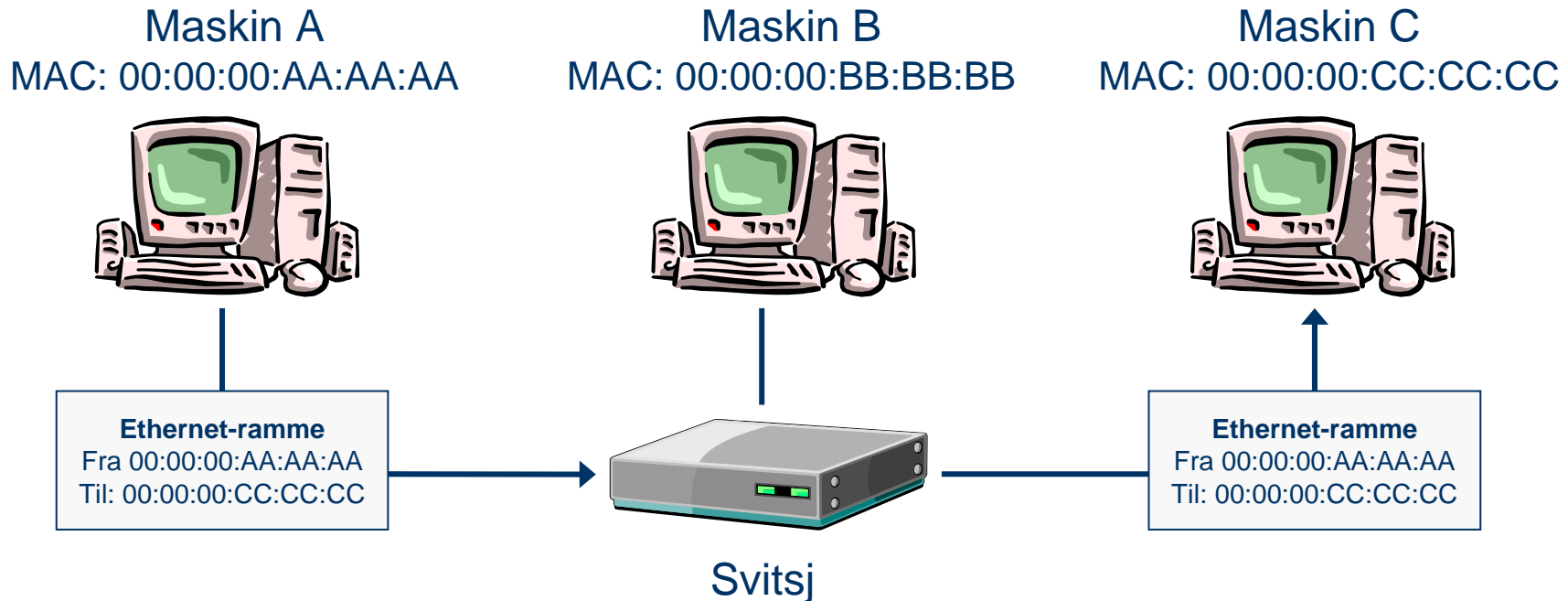
d) Hub og trådparkabel

Ethernet-rammer

- Ethernet-rammer adresseres for å angi avsender og mottaker
- Alle nettverkskort har en unik 48-bit MAC-adresse (Eksempel: 00:A0:C9:60:26:EE)
- Kringkastingsadressen (FF:FF:FF:FF:FF:FF) brukes for å angi at alle nodene i nettverket skal ta imot en pakke

Svitsjet Ethernet

- Svitsjen sender rammene kun dit de skal

Aksessmekanismer

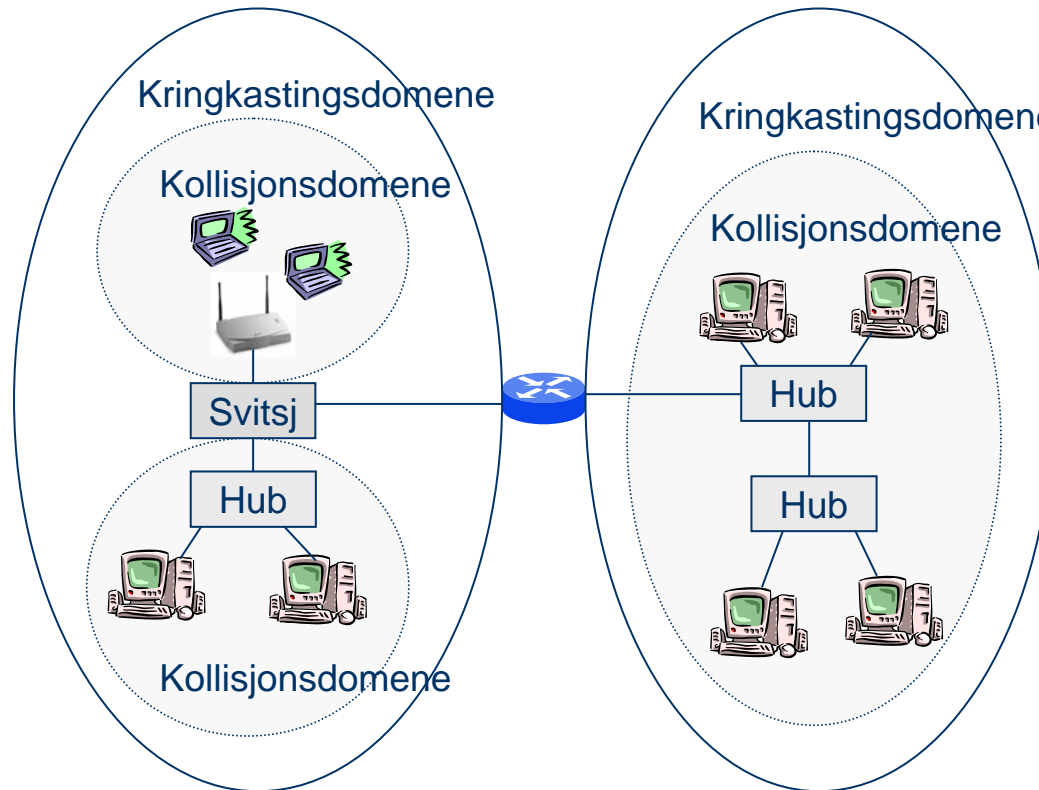
- Aksessmekanismen må være der for å forhindre *kollisjoner*
- Tre aktuelle mekanismer
  - Konkurrans (CSMA/CD, CSMA/CA)
  - Token passing (Token Ring, FDDI)
  - Polling (IEEE 802.11 PCF)

Kollisjonsdomene og kringkastingsdomene

- Kollisjonsdomene = ett og samme lag-1-nettverk. Eksempel: En hub og alle nodene som er knyttet til denne
- Kringkastingsdomene = ett og samme lag-2-nettverk. Alle nodene kan snakke direkte med hverandre uten å måtte gå via en ruter. Nodene i samme kringkastingsdomene står som regel i samme IP-nett (Eksempel: 10.0.0.0/24)

Kollisjonsdomene og kringkastingsdomene 2

Regulering av tilgang til mediet med CSMA/CD

- I Ethernet med delt medium (koaksialkabel, hub) må tilgang til mediet reguleres så ingen "snakker i munnen på hverandre". Trengs ikke når vi bruker svitsjer.
- Carrier Sense Multiple Access with Collision Detection (CSMA/CD)
- Noder som skal sende en ramme lytter på mediet, sender når det blir ledig, detekterer kollisjoner og sender på nytt etter en tilfeldig ventetid hvis kollisjon har oppstått

Ethernet rammeformat

Preamble 7 byte	SFD 1 byte	Dst. adr. 6 byte	Src. adr. 6 byte	Type 2 byte	Payload 0–1500 byte	Pad 0–46 byte	FCS 4 byte
--------------------	---------------	---------------------	---------------------	----------------	------------------------	------------------	---------------

- Avsender- og mottakeradresse: 48-bit MAC-adresse
- Typefelt: Angir nyttelast, for eksempel 0x0800 for IPv4
- Datafelt: Nyttelasten, for eksempel IP-pakke
- Pad: Fyll for å oppnå minstestørrelse (64B)
- FCS: Sjekksum (CRC32)

Ethernet-standarder

Utvalgte Ethernet-standarder:

- 10BASE-T: 10 Mbps, TP-kabel
- 100BASE-TX: 100 Mbps, TP-kabel
- 100BASE-FX: 100 Mbps, multimodusfiber
- 1000BASE-T: 1 Gbps, TP-kabel
- 1000BASE-SX/LX/LH: 1 Gbps, fiber
- 10GBASE-xxx: 10 Gbps

Trådløse kommunikasjonsbehov

- Fire ulike klasser med behov:
- Wireless Personal Area Network (WPAN)
- Wireless Local Area Network (WLAN)
- Wireless Metropolitan Area Network (WMAN)
- Wireless Wide Area Network (WWAN)

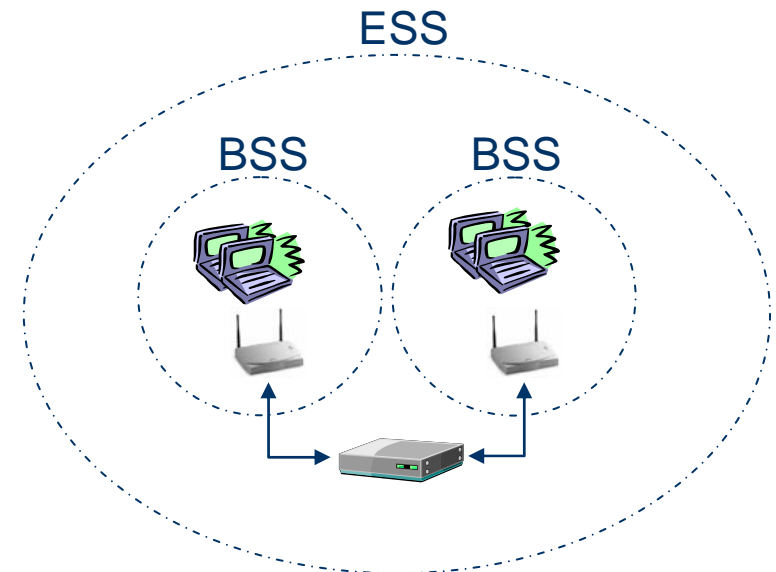
Trådløse lokalnettverk (WLAN)

WLAN-standarder fra IEEE:

- **802.11**   **2 MBps**   **2.4 GHz**   **1997**
- **802.11b**   **11 MBps**   **2.4 GHz**   **1999**
- **802.11g**   **54 MBps**   **2.4 GHz**   **2003**
- **802.11a**   **54 MBps**   **5 GHz**   **1999**
- **802.11n**   **100 Mbps**   **2.4/5 GHz**   **2007?**

Operasjon i trådløst lokalnettverk

- To modi: infrastruktur og ad-hoc
- BSS: Ett aksesspunkt og assosierte noder
- ESS: Ett eller flere BSS med felles nettverksnavn og oppsett
- ESSID: Nettverksnavn

Operasjon i trådløst lokalnettverk 2

- Tilgjengelig frekvensspekter delt inn i kanaler
- Hvert BSS opererer på én kanal
- I 802.11b og 11g har vi i praksis bare 3 ikke-overlappende kanaler å velge i. Vi må drive kanalplanlegging.
- Klientene kan flytte seg sømløst mellom BSS-er innenfor samme ESS ("roaming")

Regulering av tilgang til mediet med CSMA/CA (IEEE 802.11 DCF)

- Alle nodene i samme BSS deler på mediet, og vi må unngå at de "snakker i munnen på hverandre".
- Carrier Sense Multiple Access with Collision Avoidance (CSMA/CD)
- Noder som skal sende en ramme lytter på mediet, samt bruker tilfeldige ventetider aktivt for å unngå at kollisjoner oppstår. Kollisjoner kan ikke detekteres direkte, men oppdages ved at det ikke kommer en bekreftelsesmelding (ACK) fra mottaker

Sikkerhet i trådløse lokalnettverk

- Utfordringer: avlytting, misbruk av nettet (kapasitet), uautorisert tilgang til ressurser
- WEP, MAC-aksesslister, skjult ESSID
- WPA: TKIP, 802.1X
- IEEE 802.11i (WPA2): AES, 802.1X
- Webinnlogging, VPN, krypterte tjenester